Quelle: https://manuscripta.at/?ID=933
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

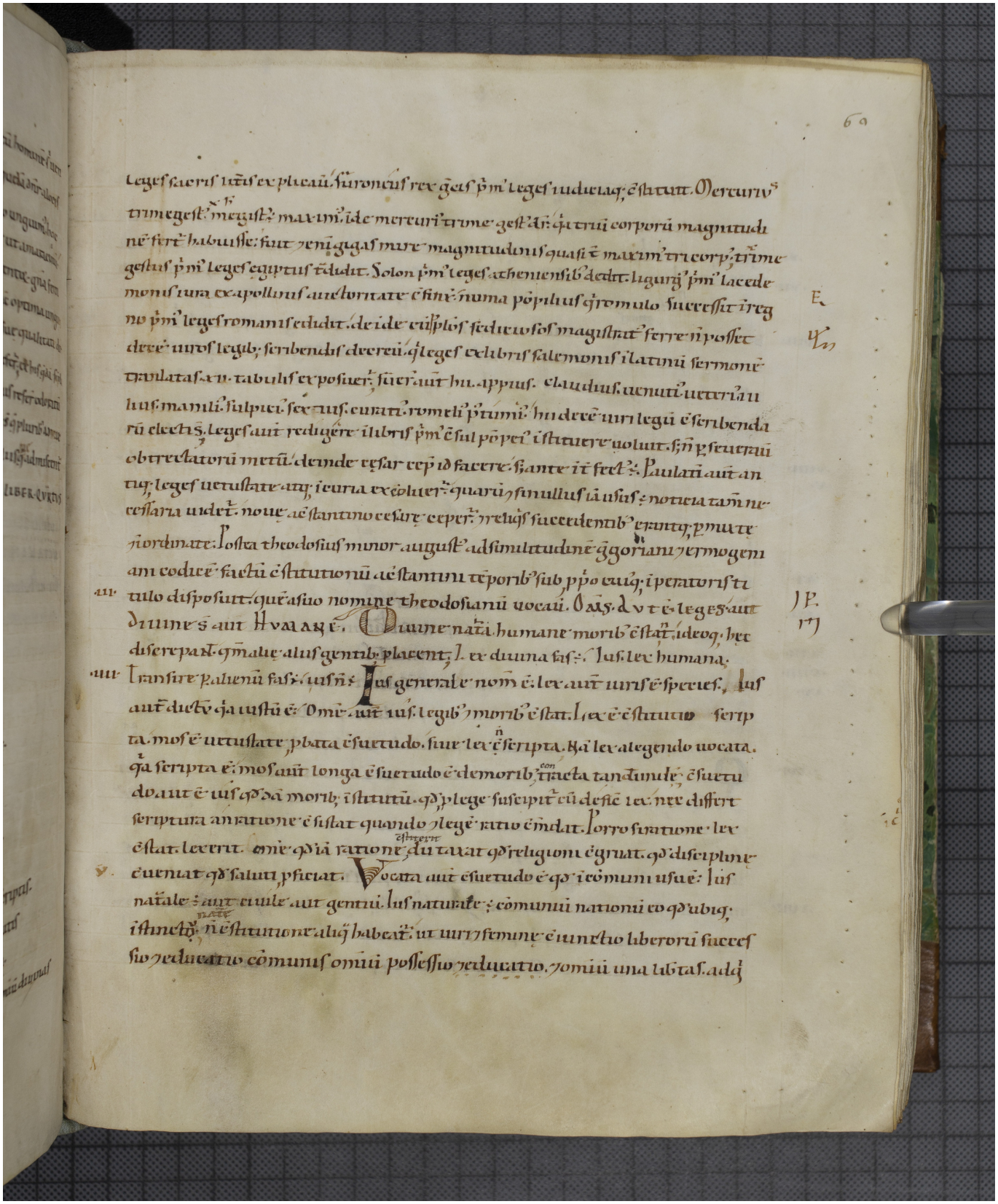

60

leges sacris uetus explicauit. Euronicus rex gotis primi leges iudicia constituit. Mercurius
trimegistus mezistus maximus. Ide mercurius trimegistus ait. qui trium corporum magnitudi
ne fuisse habuisse: fuit enim gigas mole magnitudinis quasi maximus tri corporis; trime
gistus primus leges egyptus tradidit. Solon primus leges athenienses dedit. Liguri primus lacede
monis iura ex apollinis auctoritate constituit. numa pompilius romulo successit in reg
no primus leges romanis edidit. deinde cum plures seditiosos magistratus ferre non posset
decreuit uiros legum scribendis decreuit. et leges celebris salomonis in latinum sermonem
translatas in tabulis exposuerunt. fuerunt autem hii. appius. claudius. uenuti. urturius
luius manilius sulpicius servius. curiatius romilius primus. hii decem uiri legum conscribenda
rum electi. leges autem redigere in libris primum consul popei instituere uoluit. si non perseuerauit
obtrectatorum metum. deinde cesar cepit id facere. si ante id fecit. Paulatim autem an
tiquas leges uetustate atque incuria excoluerunt. quarum si nullus iam usus. notitia tamen ne
cessaria uidetur. nouae constantino cesare ceperunt. reliquis succedentibus eruntque permuta
ti ordinate. Postea theodosius minor augustus ad similitudinem gregoriani hermogeni
ani codicem factum constitutionum constantini temporibus sub papo cuique imperatoris ti
tulo disposuit. quem suo nomine theodosianum uocauit. Omnis autem iura
diuine aut humane. Diuine natura humane moribus constat. ideoque hec
discrepant. quamuis alius gentibus placent. Lex diuina fas. Ius lex humana.
Transire patienti fas. ius non. Ius generale nomen est. lex autem uiri species. Ius
autem dictum quia iustum est. Omne autem ius legibus moribus constat. Lex est constitutio scrip
ta. mos est uetustate probata consuetudo. siue lex est scripta. Quam lex a legendo uocata.
quia scripta est. mos autem longa consuetudo est de moribus contracta tandiu quousque consuetu
do aut est ius quod dat mores. institutum. quod populus suscipit cum desit lex. nec differt
scriptura an ratione consistat quando quod lege ratio emendat. Porro si ratione lex
constat. lex erit. omne quod ratione constituitur. dum tamen quod religioni congruat. quod disciplinae
conueniat quod saluti proficiat. Vocata autem consuetudo est quod in communi usu est. Ius
naturale. aut ciuile aut gentium. Ius naturale. communi nationum eo quod ubique
instinctu naturae non constitutione alicui habetur. ut uiri feminae coniunctio liberorum succes
sio educatio communis omnium possessio educatio. omnium una libertas. adeo